

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/129/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514207794
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2514207794.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a sudkýň: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: X. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX, XXX XX P., proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o neplatnosť úverovej zmluvy a zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 5C/236/2014- zo dňa 16.01.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovi sa voči žalovanému **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že úverová zmluva číslo 207300400 zo dňa 13.02.2012 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľkou je neplatná. Výrokom II. súd zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. SR 04039/14 zo dňa 08.10.2014. Napokon výrokom III. žalobcovi súd náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 1 ods. 2, § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1 a 2, § 39 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 40 ods. 1, § 41 ods. 1, § 54 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, vecne odôvodnil tým, že z formy a obsahu Zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. formulárovú zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalovaná už pripravenú a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcu, ktorý obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť. Je nepochybné, že v danom prípade ide spotrebiteľský úver podľa cit. zák. č. 129/2010 Z.z.. Zo Zmluvy mal súd za preukázané, že ju uzavrela žalovaná na strane veriteľa a žalobca na strane dlžníka, pričom jej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 300,- eur. Predmetnú sumu sa žalobca zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 250,- eur, t.j. spolu 550,- eur v 10 mesačných splátkach po 55,- eur. Z internetovej stránky Národnej banky Slovenska súd zistil, že priemerná úroková miera z úverov pri spotrebiteľských úveroch pre domácnosti pri splatnosti do 1 roka vo februári 2012 predstavovala 8,42%. Zo Zmluvy je však možné výpočtom dospieť k úrokovej sadzbe 106,95% (pokiaľ žalovaná v Zmluve uviedla sumu 250,- eur ako „Poplatok“ a v prílohe k Zmluve túto sumu rozdelila na dve čiastky - úrok vo výške 83,33 eur a poplatok vo výške 166,67 eur, uvedená suma je nepochybne odplatom na za poskytnutý úver a teda úrokom z úveru). Úroková miera tak viac ako 10-násobne prevyšuje priemernú mieru úrokov z úverov poskytovaných bankami v danom období. Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 31.07.2009 sp. zn. 1MCdo/1/2009 vyslovil právny názor, že „Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak

dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy“. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove z 05. 11. 2014 sp. zn. 3Co/114/2014 vyplýva, že „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností“. V danej veci súd zistil, že prevýšenie dohodnutých úrokov je o viac ako 500 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami. Táto okolnosť spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Za týchto okolností je potrebné považovať dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Poplatok v takejto výške predstavuje neprimeranosť odplaty a je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy z dôvodu, že žalovaná ako dodávateľ vyžadovala od žalobcu ako spotrebiteľa finančný záväzok za plnenie, ktoré mu z materiálnej stránky vôbec nie je dodané. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neúnosné zaťaženie spotrebiteľa, nakoľko je mu účtovaný poplatok bez toho, aby mu bolo poskytované aj reálne protiplnenie. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je podstatné to, aby sa nimi platilo iba za skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a ktoré je v jeho záujme. Preto potom súd považoval celú odplatu za poskytnutý úver za neprimeranú a neplatnú so zreteľom na ustanovenie § 39 OZ. Odplata za úver je totiž rozhodujúcim kvalifikačným kritériom úverovej zmluvy a pokiaľ dohoda o odplate je neplatná, úverová zmluva stráca svoje opodstatnenie. Nakoľko v zmysle § 11 ods. 4 ZoSÚ sa žalobca z pozície spotrebiteľa domáhal určenia neplatnosti predmetnej spotrebiteľskej úverovej zmluvy, súd žalobcovi s poukazom na vyššie uvedené, vyhovel (výrok I).

3. Súd mal ďalej za to, že Rozhodcovská zmluva, hoci sa nachádza na samostatnej listine, je súčasťou formulárovej zmluvy, ktorú žalovaná používa v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípadoch uzatvárania rovnakého druhu a neurčitého počtu zmlúv. Aj keď Rozhodcovská zmluva je obsiahnutá v osobitnej listine a jej uzavretie nie je podmienené uzavretím spotrebiteľského úveru, tak jej podpísanie znemožňuje voľbu spotrebiteľa rozhodnúť spor pred všeobecným súdom. Žalobca ako spotrebiteľ nemohol rozpoznať rozdiel medzi rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom. Súd preto Rozhodcovskú zmluvu vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Je nepochybné, že v danom prípade došlo k vypísaniu formulárovej zmluvy, kde dlžník (žalobca) uviedol len svoje osobné údaje a ostatné náležitosti boli predformulované a stanovené žalovanou bez toho, aby ich žalobca mohol akokoľvek ovplyvniť. Predmetná rozhodcovská zmluva nebola žalobcovi ponúknutá ako alternatíva, ale ako podmienka a nevyhnutná súčasť kontraktačného procesu. Súd uzatvára, že následkom neplatnosti Rozhodcovskej zmluvy je nutné konštatovať, že v rozhodcovskom konaní bolo o nároku žalovanej ako veriteľky rozhodnuté orgánom, ktorý na rozhodnutie nemal oprávnenie. Na okraj je potrebné zdôrazniť aj to, že boli porušené všeobecné záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, ako vyplýva z odôvodnenia výroku I. Nakoľko žalobca sa včas domáhal zrušenia Rozhodcovského rozsudku a na podklade vyššie uvedeného v zmysle ust. § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní sú dané dôvody na jeho zrušenie, súd žalobcovi vyhovel (výrok II). O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a čl. 17 CSP tak, že síce úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanej, ale nakoľko zo spisu nevyplýva, že by žalobcovi akékoľvek trovy vznikli a ich náhradu si ani neuplatnil, náhradu trov konania voči žalovanej mu nepriznal s prihliadnutím na čl. 17 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal odvolanie žalovaný, ktorým sa s poukazom na uplatnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu, pričom si uplatnil nárok na vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania. Tvrdenie súdu o celkovej neplatnosti zmluvy o úvere je mylné. Podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platí, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. To znamená, že súd môže určiť za neplatné jednotlivé neprijateľné podmienky, avšak toto ustanovenie neumožňuje súdu určiť neplatnosť celej zmluvy pre existenciu neprijateľných podmienok (pričom žalovaný razantne odmieta, že by sa mala zmluva posudzovať za spotrebiteľskú). Navyše, podľa § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Súčasne sa musí v celom rozsahu brať do úvahy vôľa konajúcich. Výklad sa musí urobiť v kontexte s celým právnym úkonom, s prihliadnutím na každú zložku jeho obsahu. Ďalej je treba uviesť, že z hľadiska výkladu právneho úkonu je v zmysle judikatúry ústavného súdu potrebné uprednostniť výklad zachovávajúci platnosť právneho úkonu, a nie výklad, ktorý platnosť

právneho úkonu popiera. Úmyslom zmluvných strán každej zmluvy je totiž uzavrieť platnú zmluvu a tento úmysel je potrebné pri výklade právneho úkonu chrániť. V súvislosti s návrhom na vyslovenie neplatnosti zmluvy o úvere ako celku, ktorej sa domáha žalobca svojím návrhom si žalovaný dovoľuje poukázať na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vydaného dňa 15.3.2012 v prejudiciálnom konaní vo veci C-453/10 Pereničová, Perenič proti SOS financ, spol. s r.o. (ďalej len „rozsudok“), ktorý je plnom rozsahu aplikovateľný aj na predmetný spor. Súdny dvor Európskej únie sa v rozsudku zaoberal dvoma prejudiciálnymi otázkami Okresného súdu Prešov. Pričom prvá prejudiciálna otázka sa vzťahovala k rámcu ochrany spotrebiteľa podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), a to v tom zmysle, či čl. 6 ods. 1 Smernice pri zistení nekalých zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, umožňuje urobiť záver, že zmluva ako celok spotrebiteľa nezaväzuje, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie. Súdny dvor Európskej únie vo vzťahu k prvej prejudiciálnej otázke rozhodol nasledovne: „Článok 6 ods. 1 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pri posudzovaní otázky, či zmluva uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá obsahuje jednu alebo viacero nekalých podmienok, môže bez uvedených podmienok naďalej existovať, sa súd, ktorý o veci rozhoduje, nemôže opierať len o prípadnú výhodnosť vyhlásenia neplatnosti dotknutej zmluvy ako celku pre jednu zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa.“ Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zároveň uviedol, že „cieľom sledovaným normotvorcom Únie v rámci Smernice je nastoliť rovnováhu zmluvných strán, pričom sa má v zásade zachovať platnosť zmluvy ako celku, a nie vyhlásiť za neplatné všetky zmluvy, ktoré obsahujú nekalé podmienky.“ Súdny dvor Európskej únie sa v rozsudku taktiež zaoberal aj kritériami, ktoré umožňujú posúdiť, či zmluva môže naďalej existovať bez nekalých podmienok, pričom uviedol, že „tak znenie článku 6 ods. 1 Smernice, ako aj požiadavky týkajúce sa právnej istoty ekonomických činností hovoria v prospech objektívneho prístupu pri výklade tohto ustanovenia, takže... situáciu jednej zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa, nemožno považovať za rozhodujúce kritérium pre budúci osud zmluvy.“ Vo vzťahu k odpovedi Súdneho dvora Európskej únie na prvú prejudiciálnu otázku žalovaný uvádza, že rozsudok jasne a jednoznačne potvrdil, že cieľom čl. 6 ods. 1 Smernice nie je povinnosť členských štátov nariadiť neplatnosť celej zmluvy. Navyše, pri určovaní, či zmluva môže existovať bez nekalých podmienok je súd v zmysle rozsudku povinný prihliadať výlučne na objektívne kritériá. V tomto smere je teda podľa európskeho práva irelevantné, či by prípadné vyhlásenie neplatnosti zmluvy ako celku bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie. Vzhľadom na uvedené má žalovaný za to, že vyhlásenie neplatnosti celej zmluvy o úvere ako celku tak, ako to navrhuje žalobca nemá žiadnu oporu v ustanoveniach vnútroštátneho a ani európskeho práva. Žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9C/150/2014, rozsudok Okresného súdu Malacky, sp. zn. 6C/129/2016 zo dňa 18.4.2017.

5. Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou dojednanie ktoré umožňuje, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom. Žalovaný má za to, že Rozhodcovská zmluva spĺňa všetky náležitosti podľa platných právnych predpisov v čase jej uzatvorenia. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalovaného, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V zmysle rozhodcovskej zmluvy článku II - predmet zmluvy v bode 1 sa uvádza: zmluvné strany sa dohodli riešiť všetky spory vzniknuté z predmetných zmlúv úvere buď pred Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. (ďalej len „rozhodcovský súd“) alebo pred príslušným všeobecným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Z toho jasne vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu, a žalobca sa mal možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Odvolateľ podporne poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/214/2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28.02.2016, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 12Cb/114/2014-104. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná (t.j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde) nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (Magál, M. - Kubina, P.: Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách. Justičná revue, 2008, č. 4, s. 616 a nasl.). Žalobca má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského

konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Podľa § 14 ods. 2 ZoRK upravujúceho náležitosti rokovacieho poriadku, rozhodcovský súd postupuje v ňom neupravených otázkach podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.11.2017, sp. zn. 2Er/1464/2015, rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 6C/176/2014-75. Rovnaké postavenie účastníkov konania sa musí prejavovať v procesnom postupe súdu od podania žaloby až po vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý obom stranám umožní predkladať návrhy na vykonanie dôkazov, podanie vzájomnej žaloby, návrhy na doplnenie žaloby a najmä právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom druhej strany.

6. Ak ide o rozhodovanie na Stálom rozhodcovskom súde pri ustanovení rozhodcov sa vychádza z rokovacieho poriadku súdu, pokiaľ sa strany nedohodli na osobe rozhodcu. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasne a určite formulovaná aj s uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. Nedošlo tak k porušeniu zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní pri menovaní osoby rozhodcu, lebo druhá strana sa rozhodla slobodne o podpísaní doložky a mala možnosť vyjadriť nesúhlas s jej menovaním. Ak by mal predseda len dlžník, v tomto konaní žalobca pochybnosti o stanovenou rozhodcovi a domnieval sa, že ide o sudcu, ktorý rozhoduje zaujato a nespravodlivo, mohol podať námietku predpojatosti. V takomto prípade môže každá strana použiť postup podľa § 9 ZoRK a vzniesť námietku predpojatosti voči rozhodcovi, o ktorých sa dozvedela buď z oznámenia rozhodcu o vzťahu k veci alebo k stranám, alebo z iných dôvodov, o ktorých sa dozvedeli po ustanovení rozhodcu.

Mal možnosť tak urobiť v žalobnej odpovedi, nakoľko v každom a jednom prípade je zasielaná výzva na žalobnú odpoveď. Otázkou rozhodcovskej zmluvy bola aj dohoda o spôsobe rozhodcovského konania, či sa uskutoční formou ústneho pojednávania, alebo bude mať formu písomného konania. Zmluvné strany si síce dohodli písomné konanie, čo však nevyučovalo aby sa konanie uskutočnilo ústnou formou, ak o to jedna zo strán požiada. V tomto prípade takáto žiadosť, ani námietky voči forme konania podaná nebola. Napriek tomu, rozhodca je však povinný vykonať navrhnuté dôkazy aj v prípade písomného konania a riadne odôvodniť, prečo niektorý z navrhnutých dôkazov nepovažuje za potrebné uskutočniť. Žalovaný odmieta akékoľvek argumenty žalobcu, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom žalobcom. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade žalobca) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t.j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzatvárať rozhodcovská doložka) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská doložka výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva.

7. Podľa ustanovenia § 19 ZoRK podanie žaloby na rozhodcovský súd má rovnaké právne účinky, ako keby bola žaloba podaná na súd. Po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde alebo pred iným rozhodcovským súdom. Znamená to teda prekážku litispendencie pre akékoľvek ďalšie žaloby v tej istej veci, a to aj v obrátenom procesnom postavení. Podľa § 106 ods. 3 OSP ak sa rozhodcovské konanie začalo skôr, než došlo k súdnemu konaniu, preruší súd konanie o neexistencii, neplatnosti alebo zániku zmluvy až do doby, než sa v rozhodcovskom konaní rozhodne o právomoci alebo vo veci samej. Takýmto záverom nie je navyše vôbec dotknuté právne postavenie spotrebiteľa. Ten má predseda možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu porušenia jeho (napr. spotrebiteľských) práv alebo má možnosť sa brániť v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nie je vôbec dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Žalovaný je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov

(v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (avšak žalovaný popiera, že by sa v danom prípade jednalo o spotrebiteľa a o spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch) vyplýva jednoznačne z ustanovení pôvodného Zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov), ako aj aktuálne účinného Zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (zákon č. 129/2010 Z.z. v znení zákona č. 394/2011 Z.z.), ktoré jednoznačne umožňujú mimosúdne riešenie sporov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovnávanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Tento záver je uvedený o.i. aj v odbornej literatúre: Raban, P.: Autorizovaní rozhodcovia alebo adjudikátori? Je efektívne zabezpečená spravodlivosť v spotrebiteľských vzťahoch? Bulletin advokacie, 2010, č. 6, s. 18. Treba len zdôrazniť, že platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (aj keď ani táto zásadne rozhodcovské konanie nezakazuje) nielen *lex specialis*, ale aj *lex posterior*, a teda jednoznačne majú prednosť pri aplikácii.

8. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná Rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 2. marca 2011, sp. zn. 12 Cmo 13/2010, pričom tento súd výslovne uviedol, že existencia rozhodnutia ESD č. C-168/05 vo veci Elisa Maria Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL. v zmysle jeho bodov č. 36-39 nestanovuje povinnosť národného súdu prehlásiť rozhodcovskú doložku z úradnej moci za neplatnú a vyvodíť z toho ďalšie dôsledky. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch bola v podobe odmietnutia vecného prieskumu rozhodcovských rozsudkov potvrdená o.i. aj Rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30. októbra 2009, sp. zn. 33 Cdo 2675/2007, ako aj Rozsudkom Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 1. marca 2011, sp. zn. 19Co 481/2010 publikovaného na www.profipravo.cz. Rozsudkom Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29. júna 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009 bolo popri pripustení rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore uvedené, že rozhodcovská doložka bola písaná dobre čitateľným písmom a spotrebiteľ dobre vedel, že text, ktorý podpisuje, obsahuje rozhodcovskú doložku, ako aj to, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno ponímať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. Prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore potvrdil Najvyšší súd ČR aj svojím uznesením zo dňa 28. apríla 2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2010. Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30. marca 2009, sp. zn. 32 Cdo 1590/2008 s právnou vetou: v prípade spotrebiteľskej zmluvy nie je dojednanie rozhodcovskej doložky vylúčené bolo publikované pod číslom C 7386 v Súbore rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, ako aj v systéme www.beck-online.cz. Odborná literatúra použitie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore pripúšťa, pričom žalovaný odkazuje na: Hulmák, M. - Tomančáková, B.: Rozhodcovské konanie ako vhodný prostriedok riešenia sporov medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Obchodnoprávna revue, 2010, č. 6 a 7, s. 168 a nasl. a 189 a nasl.; Nový, Z.: Spotrebiteľské úvery a rozhodcovské konanie. Jurisprudence, 2010, č. 7, s. 22 a nasl..

9. Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Následne preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu). V prípade, že rozhodcovskú zmluvu žiadateľ neuzavrie, eventuálny spor zo zmluvy o úvere sa bude riešiť súdnou cestou. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany dlžníka došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t.j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve veriteľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská zmluva) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská zmluva výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, v prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Medzi žalobcom a žalovaným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Zároveň žalovaný

poukazuje, že žalobca svojím podpisom zo dňa 31.05.2013 vyhlásil, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Žalobca svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzatvorením.

10. Žalobca odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril, navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, s poukazom na nekalú činnosť žalovaného.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po oboznámení sa s obsahom celého spisu dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je dôvodné v celom rozsahu ako vecne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vychádzajúc z odvolacej argumentácie uplatnenej žalovaným, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie vedúcich k plnému vyhoveniu žalobe a to tak v určení, že predmetná zmluva je neplatná, ako aj v zrušení rozhodcovského rozsudku.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 13.02.2012 uzavrel žalovaný na strane veriteľa a žalobca na strane dlžníka úverovú zmluvu č. 207300400, pričom jej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 300,- eur. Predmetnú sumu sa žalobca zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 250,- eur, t.j. spolu 550,- eur v 10 mesačných splátkach po 55,- eur. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola vyjadrená 327,51%.

14. Z Rozhodcovskej zmluvy zo dňa 13.02.2012 vyplynulo, že ju uzavreli strany konania, pričom jej obsah je pojatý do samostatnej listiny. Zmluvné strany sa v čl. II. dohodli riešiť všetky spory vzniknuté z predmetných zmlúv o úvere buď pred Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. (ďalej len „rozhodcovský súd“), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde alebo pred príslušným všeobecným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Z Rozhodcovského rozsudku súd zistil, že žalobca, ktorý v rozhodcovskom konaní vystupoval na strane žalovaného bol zaviazaný v prospech žalovanej (v rozhodcovskom konaní na strane žalobcu) na zaplatenie istiny vo výške 190,- eur, známeho úroku vo výške 15,19 eur, poplatku 170,- eur, úroku vo výške 32% ročne zo sumy 190,- eur od 18.04.2012 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 360,- eur od 21.08.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podľa doručenky Rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 17.10.2014.

15. Ako prvým bolo potrebné zaoberať sa existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, že predmetná úverová zmluva je neplatná. Nie je pritom sporné, že žaloba v časti, ktorou sa žalobca domáha určiť, že daná zmluva je neplatná, je žalobou v zmysle § 137 písm. c) CSP. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie sa touto otázkou nezaoberal, ust. § 137 písm. c) CSP na vec neaplikoval, existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení nezdôvodnil.

16. V zmysle § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

17. Súd prvej inštancie v predmetnej veci preskúvaným rozsudkom rozhodol dňa 16.01.2019. S účinnosťou od 1.1.2018 pritom platilo ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj ZoSÚ), v zmysle ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Teda predmetný osobitný predpis dáva právo spotrebiteľovi bez ďalšieho žalobou na súd sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle cit. ust. § 137 písm. c/ CSP pritom platí, že v danom prípade naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, keďže vyplýva priamo z osobitného predpisu. Nie je pritom rozhodné, že predmetné ustanovenie v čase začatia predmetného konania doručením žaloby na okresný súd dňa 12.11.2014 nebolo účinné, podstatným je, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (aj odvolacieho) účinné bolo a oprávňovalo žalobcu na domáhanie sa žalobou určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere bez osobitného preukazovania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

18. Ďalšou podstatnou spornou otázkou bolo posúdenie neplatnosti celej úverovej zmluvy z dôvodu dojednania neprimerane vysokých úrokov.

19. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel k správne skutkovému zisteniu, keď z internetovej stránky Národnej banky Slovenska zistil, že priemerná úroková miera z úverov pri spotrebiteľských úveroch pre domácnosti pri splatnosti do 1 roka vo februári 2012 predstavovala 8,42%. Zo Zmluvy je však možné výpočtom dospieť k úrokovej sadzbe 106,95% (pokiaľ žalovaná v Zmluve uviedla sumu 250,- eur ako „Poplatok“ a v prílohe k Zmluve túto sumu rozdelila na dve čiastky - úrok vo výške 83,33 eur a poplatok vo výške 166,67 eur, uvedená suma je nepochybne odplatom na za poskytnutý úver a teda úrokom z úveru). Úroková miera tak viac ako 10-násobne prevyšuje priemernú mieru úrokov z úverov poskytovaných bankami v danom období. Žalovaný v odvolaní tento záver súdu prvej inštancie nijako nenamietal.

20. Pri dojednaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov.

21. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pod pojem odplata obvyklá na finančnom trhu je potrebné pritom zahrnúť aj odplatu obvykle požadovanú komerčnými bankami pri poskytovaní spotrebiteľských úverov.

22. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občiansko-právnych vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/137/2003 Najvyšší súd SR uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 O.z. treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Ústavný súd SR už v Náleze z 28.02.1995 sp. zn. PL ÚS 10/95, ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky MS SR č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 O.z. okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkolvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 O.z., teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Uvedený nález je pritom plne aplikovateľný aj v prípade, ak je predmetom posudzovania výška zmluvne dohodnutých úrokov zo spotrebiteľského úveru.

23. Dojednanie úrokov v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (1 Cdo 57/2005 NS SR; ZSP č. 35/2010).

24. Podľa rozsudku NS ČR sp.zn. 21 Cdo 1484/2004 nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že neprimerane vysoké úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a že teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda ktorou boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté neprimerane vysoké úroky, je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka).

25. Odvolací súd poukazuje na ďalšie rozhodnutia, ktoré odôvodňujú záver o určení neplatnosti zmluvy o úvere (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, rozsudok Krajského súdu v Prešove v spore sp. zn. 6Co 59/2014 a sp.zn. 18Co 298/2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co 623/2014).

26. Aj keď ustanovenie o civilnom-právnej úžere (§ 39a Občianskeho zákonníka <.) je v našom právnom poriadku účinné až od 1.6.2014, podľa doterajšej právnej úpravy takáto úžera odporuje dobrým mravom podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka <.. Vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. Odvolací súd z vlastnej činnosti, ale aj z rozhodnutí iných súdov (porov. stránka MS SR v časti Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách) má poznatky, že úverovanie nebankoviek je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné ťažké životné situácie. Súvisí to s výrazným nárastom dlhu o sankcie, ktoré predstavujú per anum desiatky percent. Na kategóriu dobrých mravov je potrebné osobitne prihliadať pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem „dobré mravy“ Občiansky zákonník <. nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale taktiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

27. Odvolateľ poukazuje na nesprávny právny záver súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy o úvere ako celku. Súd prvej inštancie ako primárny dôvod neplatnosti celej zmluvy o úvere videl neprimeranosť dojednaní výšky odmeny za poskytnutý úver. Odvolateľ nenapáda nesprávnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie, že odplata za tento dojednaný úver bola 83% z dlžnej (poskytnutej) sumy ročne. Spochybňuje skutočnosť, že výška odplaty za poskytnutý úver nie je podstatnou náležitosťou zmluvy a v prípade jej neprimeranosti nie je dôvod pre neplatnosť celej zmluvy. S týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje a v súvislosti s posúdením neplatnosti zmluvy z tohto dôvodu v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods.1, 2 C.s.p.).

28. Odvolateľ zdôrazňoval prioritu takého výkladu právneho úkonu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá. Prihliadajúc však na rozsah neprijateľnosti zmluvných podmienok by fakticky zostala platná iba povinnosť žalobcu vrátiť žalovanému poskytnuté finančné prostriedky bez poplatkov, bez sankcií atď., teda záväzok ako z titulu bezdôvodného obohatenia. Prihliadajúc na rozsah uvedenej spornej zmluvy o úvere a rozsah neprijateľných zmluvných podmienok, postup súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil v tomto kontexte i celú zmluvu ako neplatný právny úkon, považuje odvolací súd za správny.

29. Administratívny poplatok nepredstavuje cenu hlavného predmetu plnenia, pretože túto predstavuje úrok z úveru. Poplatok je neúmerne vysoký a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie a uzavretiu zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť. Dojednanie administratívneho poplatku je ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide, pričom výška poplatku 250,- eur predstavuje 83% zo sumy poskytnutého úveru a takto neúmerne vysoký poplatok je v rozpore s dobrými mravmi ako správne konštatoval súd prvej inštancie. V konaní absentuje dôkaz, že žalobca ako spotrebiteľ s jeho podstatou bol oboznámený, poplatok nie je náležite špecifikovaný a viaže sa na bližšie neurčité náklady na vypracovanie, na uzavretie zmluvy a všetku administratívou s tým spojenú. Podstatou tohto poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok dosahujúci výšku takmer poskytnutého úveru sledoval výdavky spojené s administratívnou činnosťou. Aj s poukazom

na uvedené odvolací súd konštatuje, že náklady zodpovedajúce 83% poskytnutého úveru považuje za rozporné so Zákonom o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého výška úveru musí byť vyjadrená v zmluve.

30. Za daných okolností zároveň nie je možné konštatovať, že by nebola chránená dobromyseľnosť žalovaného, keďže je to práve on, kto vopred pripravil a naformuloval zmluvné podmienky a preto musel si byť vedomý obsahových nedostatkov zmluvy, ktoré predkladá na podpis spotrebiteľovi a zároveň musel počítať s následkami rozporu zmluvy o úvere so zákonom a dobrými mravmi. Navyše žalovaný mal preukázateľne vedomosť o tom, že zmluvná podmienka ohľadom týchto nákladov bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Preto plnenie prijaté v rozpore s takouto neprijateľnou podmienkou je plnením z neplatného právneho úkonu.

31. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie SD EÚ vo veci C-377/14 Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti Finway a.s., čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48 ako aj bod I. prílohy I. tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru predstavujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Celková výška úveru v zmysle citovanej smernice čl. 3 písm. l) je vymedzená ako maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o úvere. Podľa čl. 3 písm. g) tejto smernice, obdobne aj § 2 písm. g) ZoSÚ, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady..., ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (§ 2 písm. h) ZoSÚ obdobne čl. 3 písm. h) Smernice č. 2008/48). V dôsledku uvedeného pojmy celková výška úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sa navzájom vylučujú. Celková výška úveru preto nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru nemožno zahrnúť žiadnu odmenu, poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru a to v neprospech spotrebiteľa. Do výpočtu RPMN bol teda nesprávne zahrnutý údaj o celkovej výške úveru, keď do nej boli zahrnuté aj administratívne poplatky, ktoré si žalovaný od žalobcu ihneď zúčtoval, čo spôsobuje podhodnotenie skutočnej RPMN. Hodnota RPMN vychádzajúca z takto nesprávne určenej položky bola potom nesprávne určená nižšie, podhodnotená v neprospech spotrebiteľa. Táto skutočnosť potom spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ aplikovaného súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie preto v preskúmanom rozsudku správne uzavrel, že predmetný úver vzhľadom na nesprávne uvedenú RPMN v neprospech spotrebiteľa je nevyhnutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku čoho zaplatením úrokov a poplatkov žalobkyňou, na strane žalovaného veriteľa došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný vydať žalobkyni, teda spotrebiteľke na úkor ktorej sa bezdôvodne obohatil, v dôsledku čoho bolo dôvodné žalobe vyhovieť.

32. Súd prvej inštancie preto vecne správne rozhodol o určení neplatnosti zmluvy o úvere č. 207300400 zo dňa 13.02.2012, s poukazom na neprimeranú výšku zmluvného úroku za poskytnutie úveru.

33. Ďalšou spornou otázkou bolo posúdenie dôvodnosti zrušenia rozhodcovského rozsudku.

34. Podľa § 40 ods. 1 písm. c <.) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov popiera platnosť rozhodcovskej doložky.

35. V zmysle § 45 ods. 1 <. zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala,

alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania, d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu, e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca, i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa,¹⁷⁾ a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom, k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky, l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

36. Podľa § 45 ods. 2 <. zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa môže podať na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 3. Ak spotrebiteľ neuvedie skutočnosti odôvodňujúce výber dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa vzoru tlačiva uvedeného v prílohe č. 3, súd žalobu ani po neúspešnej výzve na doplnenie neodmietne a v súdnom konaní postupuje tak, aby spotrebiteľ mal právo pred súdom označiť všetky rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

37. Podľa § 45 ods. 3 <. zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

38. Podľa § 73 ods. 3 <. zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

39. Od 1.1.2015 bol prijatý nový zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 (prechodné ustanovenia) stanovil, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31. 12. 2014 sa nedokončia podľa zákona o rozhodcovskom konaní, ale sa dokončia podľa nového špeciálneho zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia.

40. Veriteľ a dlžník sa dohodli na nasledovnom znení rozhodcovskej zmluvy: Všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 207300400 zo dňa 13.02.2012 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnenie zmien zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: pred stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde alebo cestou príslušného súdu v súdnom konaní. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacu podmienku rozhodcovskej zmluvy. To neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd. V záverečnej časti rozhodcovskej zmluvy bolo uvedené, že ktorákoľvek zo zmluvných strán má právo odstúpiť o tejto zmluvy aj bez uvedenia dôvodu, a to v lehote 10 dní od uzatvorenia tejto zmluvy. Odstúpenie od zmluvy musí byť v písomnej forme doručené v uvedenej lehote druhej zmluvnej strane.

41. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu o úvere zo dňa 13.02.2012 ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď ide štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom a ako spotrebiteľom, pričom predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

42. Pokiaľ ide námietku žalovaného, že aplikácia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, nie je možná, nakoľko právne vzťahy medzi stranami, s prihliadnutím na charakter zmluvy, nespadá pod spotrebiteľskú právnu úpravu zakotvenú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď zmluva bola uzavretá podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, okresný súd správne kvalifikoval právny vzťah založený úverovou zmluvou uzatvorenou medzi stranami ako spotrebiteľský, keďže táto zmluva spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy označujúce jej subjekty, a to spotrebiteľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a dodávateľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), a to aj podľa právneho poriadku účinného v čase jej uzavretia (§ 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.3.2015).

43. Ochrana spotrebiteľa obsiahnutá aj v Občianskom zákonníku je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, z ekonomickej nerovnosti a neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľského úveru je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok finančných prostriedkov žiada úver u veriteľa, ktorý má úverovanie v predmete podnikania). Systém ochrany spotrebiteľa zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnomernom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska ako vyjednávacej sily, tak úrovne informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

44. I ten, kto ako spotrebiteľ uzavrel zmluvu o úvere, má právo na ochranu formou zákonných ustanovení prijatých na ochranu spotrebiteľa. Zmluvný vzťah strán bol uzavretý s právnym predchodcom žalobcu na druhej strane vystupoval žalovaný ako fyzická osoba. Na strane dodávateľa tu vystupoval právny predchodca žalobcu zameraný na poskytovanie bankových, investičných a iných služieb, ktoré dodával i fyzickým osobám (porovnaj výpis z obchodného registra na internete) a žalovaný vystupoval ako fyzická osoba, teda ako subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

45. U spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka), ako aj osobitnú úpravu uvedenú v príslušných ustanoveniach zmluvných typov.

46. Úprava spotrebiteľskej zmluvy potom tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákony o ochrane spotrebiteľa (v čase uzavretia zmluvy aj aktuálne platný zákon č. 250/2007 Z. z.). Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné

právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie stupňa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobca sa domáhal svojho nároku voči žalovanému, ktorý je spotrebiteľom.

47. Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy medzi stranami, zmluva o úvere pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka spadala, hoci je uzavretá podľa Obchodného zákonníka ale jej charakteristickým znakom je, že je uzatvorená medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

48. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah založený zmluvou zo dňa 13.02.2012 je nevyhnutné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka, ako aj podľa zákonov o ochrane spotrebiteľa (v čase uzavretia zmluvy aj aktuálne platný zákon č. 250/2007 Z. z.) a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na doposiaľ uvedené, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je zákon č. 250/2007 Z. z, ako i § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, prípadne príslušných ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa. S ohľadom na uvedené neobstojí poukaz žalovaného na uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.6.2004 pod sp. zn. Obdo V 73/2003 a na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19.12.2007 pod sp. zn. 29 Odo 1222/2005 ako ani na modelový zákon Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo o medzinárodnej komerčnej arbitráži z roku 1985 (ďalej len „Modelový zákon UNCITRAL“).

49. Ďalej odvolací súd poukazuje na to, že cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegovali. Zo spôsobu uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy nie je možné odvodiť, že spotrebiteľovi bol návrh na jej uzavretie ponúknutý a tento mal možnosť buď návrh prijať alebo odmietnuť. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola uzatvorená vo forme vopred pripravenej formulárovej zmluvy, v ktorej bol dodávateľom vopred zvolený konkrétny rozhodcovský súd, je zrejmé, že dlžník nemal možnosť uzatvorenie rozhodcovskej dohody ovplyvniť. Význam rozhodcovskej doložky je osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces neuvedomuje.

50. Okrem toho táto doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu a tak ťažko možno očakávať od spotrebiteľa, aby v tom čase vedel riadne vyhodnotiť aj možnosť odstúpenia od predmetnej zmluvy. Predmetná rozhodcovská doložka, ktorá má založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte predtým podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal. Rozhodcovská zmluva bola v postate uzavretá v záverečnej fáze dojednávania zmluvy o úvere a tak aj keď táto zmluva je samostatnou listinou, v praxi mohol spotrebiteľ len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam, teda aj rozhodcovskému konaniu. V tejto súvislosti nemá žiadnu právnu relevanciu ustanovenie čl. 2 bod 3 Rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorého žalobca ako dlžník mohol od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do 10 kalendárnych dní od uzatvorenia tejto zmluvy, pretože neprijateľná zmluvná podmienka spôsobuje jej absolútnu neplatnosť a od absolútne neplatného právneho úkonu nemožno potom platne odstúpiť.

51. V obdobnej veci ÚS SR v rozhodnutí IV.ÚS 55/2011 z 24.02.2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je neprijateľná a prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto

závery súdov nemožno považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo.

52. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku osobitne nevyjednal a nemal možnosť výberu, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným dojednaniám a teda aj rozhodcovskému konaniu, ktoré vyvolal dodávateľ - žalovaný ako prvý. To je aj v praxi najčastejšia situácia, pretože dodávateľ sa snaží získať exekučný titul. Odvolací súd má za to, že rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dojednanej zmluve. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Takto formulovaná a zakotvená rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože nebola spotrebiteľom osobitne dojednaná, pričom žalovaný má dokázať, že si so spotrebiteľom individuálne vyjednal rozhodcovské konanie predmetnou rozhodcovskou doložkou, o čom však nedoložil žiadne relevantné listinné dôkazy, pričom núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. V takomto prípade uplatnenie si práva žalovaného ako dodávateľa na rozhodcovskom súde predstavuje navyše zo strany žalovaného ako dodávateľa výkon práv, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi (uznesenie Ústavného súdu SR z 24.02.2011, IV.ÚS 55/201-19) a ako taký je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom a je povinnosťou nielen súdu, ale aj rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodiť všetky právne dôsledky a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorých vzťah teória a prax najvyššie označuje za fakticky nerovným nevyváženým nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.

53. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov o neplatnosti rozhodcovskej doložky potom nebola a ani nie je v predmetnej veci daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, na prejednanie návrhu žalovaného, ktorým sa proti žalobkyni domáhal zaplata sumy 190,- Eur s príslušenstvom. Preto okresný súd z dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní napadnutý rozhodcovský rozsudok správne zrušil.

54. Vzhľadom na uvedené prijaté závery sa odvolací súd viac nezaoberal ďalšou už irelevantnou odvolacou argumentáciou žalovaného. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porov. napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Preto na ostatnú argumentáciu žalovaného zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanéj veci, avšak s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

55. Keďže s poukazom na vyššie uvedené potom súd prvej inštancie správne vyhovel žalobe v celom rozsahu, odvolací súd po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie žalovaného potom rozsudok súdu prvej inštancie, ako vo všetkých výrokoch vecne správny vrátane závislého a vecne správneho výroku o náhrade trov konania, s použitím ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

56. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 1 C.s.p. žalobcovi ako úspešnej strane sporu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, odvolací súd však vychádzal z toho, že žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, keď si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto bolo dôvodné žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

57. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).